

Czy życie franciszkanów świeckich ma punkty styczne z życiem konsekrowanym?

Zacznijmy fragmentem *Listu* papieża Franciszka na Rok Życia Konsekrowanego: ... *zwracam się nie tylko do osób konsekrowanych, ale także do ludzi świeckich, którzy dzielą z nimi ideały, ducha i misję. Niektóre instytuty zakonne mają długą tradycję w tym zakresie, inne mają doświadczenie nieco krótsze. Wokół każdej rodziny zakonnej, a także stowarzyszeń życia apostołskiego i instytutów świeckich jest bowiem obecna pewna większa rodzina, „rodzina charyzmatyczna”, która obejmuje kilka instytutów, które żyją tym samym charyzmatem, a zwłaszcza chrześcijan świeckich, którzy czują się powołani, właśnie w ich stanie świeckim, do udziału w tej rzeczywistości charyzmatycznej. Zachęcam również was, świeckich, by przeżywać ten Rok Życia Konsekrowanego jako taką łaskę, która może was uczynić bardziej świadomymi otrzymanego daru. Obchodźcie go z całą „rodziną”, by razem wzrastać i odpowiadać na wezwania Ducha Świętego w dzisiejszym społeczeństwie.*

Wypowiedź papieża wskazuje wspólne elementy życia osób świeckich i konsekrowanych jakimi są: ideały, duch i misja, co można oddać jednym słowem *charyzmat*. W naszym przypadku jest to charyzmat franciszkański. Zatem styczność jest w charyzmacie, który wypełnia praktykowana duchowość, prowadzona formacja, składana profesja, zachowywane struktury i stosowane prawodawstwo.

Nazwa. Zacznijmy od samej nazwy *Franciszkański Zakon Świeckich*. Słowo *zakon* choć to samo, co dla osób konsekrowanych, nie oznacza tego samego w znaczeniu ścisłym (członkowie nie składają ślubów uroczystych i nie prowadzą wspólnego życia) lecz szerokim, na które składają się podobieństwa zewnętrzne do zakonu, jak reguła, konstytucje, nowicjat czy profesja oraz sięgająca początków tradycja posługiwania się tą nazwą.

Duchowość. Święty Franciszek uznawany jest za tego, który dał początek wielkiej rodzinie franciszkańskiej (I, II i III zakon franciszkański), która inspirowała się jego duchowością. Wspólne elementy duchowości dla świeckich i konsekrowanych franciszkanów to: pójście za Chrystusem na wzór św. Franciszka, zachowanie Ewangelii, miłość Boga i bliźniego, pokuta i nawrócenie, duch modlitwy, apostołat, miłość i wierność Kościołowi oraz Maryi, szacunek dla wszelkiego stworzenia, budowanie w świecie pokoju, radość franciszkańska i wspólnota braterska.

Formacja. Etapy formacji w FZŚ są na wzór tych, które obowiązują franciszkanów konsekrowanych: formacja wstępna (postulat), formacja początkowa (nowicjat) zakończona pierwszą profesją, formacja po pierwszej profesji do profesji wieczystej (juniorat) oraz formacja ciągła (permanentna). Zatem choć nazewnictwo jest inne, przez co podkreśla się świeckość jednych, to prowadzona formacja jest ta sama, oczywiście nie co do treści (choć są zbieżne punkty), ale co do formy. Praktyki wykorzystywane w formacji to m.in.: dni skupienia, rekolekcje, szkolenia i inne.

Profesja. Składana w FZŚ profesja jest przyrzeczeniem, a nie ślubem oraz nie dotyczy rad ewangelicznych, których ślubowanie jest istotą życia konsekrowanego. Franciszkanie świeccy są jedynie zobowiązani w swoim świeckim stanie do życia ich duchem a przez to do przyczyniania się do rozwoju miłości w całym Kościele. Franciszkanie świeccy mają się kierować umiarem w korzystaniu z potrzebnych dóbr materialnych oraz oczyścić serca z nieuzasadnionej żądzy posiadania i panowania. Na pierwszym miejscu należy być posłusznym Bogu i tym, przez których On swoją wolę wyraża. Z tego wynika wierność w wypełnianiu obowiązków własnego stanu. Wszyscy są zobowiązani do przestrzegania VI przykazania i korzystania z praw małżeńskich w takim zakresie, jaki jest określony przez pra-

wo naturalne i naukę Kościoła. Czystego serca to ci, którzy kierują się miłością i, nieskażonymi dwulicowością, obłudą i fałszem, czystymi intencjami.

Ale istotne w naszej kwestii jest następujące pytanie: Czy profesja, wprowadzająca w szeregi FZŚ, jest konsekracją, czy tylko mającym moc prawną przyrzeczeniem? Rzecz oczywista, że odpowiedź można zyskać przez analizę *Reguły i Konstytucji generalnych FZŚ*.

W *Regule FZŚ* pojęcie *profesja* zasadniczo znajduje się w dwu paragrafach i w formule profesji, noszącej tytuł: *Profesja, czyli przyrzeczenie życia ewangelicznego*:

§ 6: *Pogrzebani i zmartwychwstali wespół z Chrystusem przez chrzest, który czyni ich żywymi członkami Kościoła, jeszcze bardziej złączeni z nim przez profesję, mają stawać się świadkami i narzędziami jego misji wśród ludzi, świadcząc o Chrystusie życiem i słowem.*

§ 23: *Rzeczywiste włączenie (do wspólnoty) dokonuje się w okresie wprowadzenia, w okresie formacji... i w momencie Profesji Reguły. ...Z natury swojej, profesja jest zobowiązaniem wieczystym.*

Fragment formuły *Profesji, czyli przyrzeczenia życia ewangelicznego*: *Ja ..., dzięki łasce, którą mnie Pan obdarzył, odnawiam moje obietnice chrztu świętego i poświęcam się na służbę Jego Królestwa. Przyrzekam żyć Ewangelią Pana naszego Jezusa Chrystusa w moim świeckim stanie przez cały czas mojego życia we FZŚ, zachowując jego Regułę....*

Konstytucje generalne FZŚ z kolei dają definicję profesji świeckiego franciszkanina: *Profesja jest uroczystym aktem kościelnym, przez który kandydat, pamiętając o powołaniu otrzymanym od Chrystusa, odnawia przyrzeczenia chrzcielne i potwierdza publicznie własne zobowiązanie do życia Ewangelią w świecie, według przykładu Franciszka, zachowując Regułę FZŚ (42,1); Profesja wciela kandydata do Zakonu i ze swej natury jest zobowiązaniem wieczystymi (42, 2).*

Zgodnie z paragrafami *Reguły*, artykułami *Konstytucji generalnych* i jej rytmem, profesja franciszkanów świeckich jest konsekracją (poświęcam się), ale nie jednoznacznie, lecz analogicznie do konsekracji zakonnej, ponieważ nie ślubują zachowania trzech rad ewangelicznych, ale życie Ewangelią zgodnie z *Regułą* na wzór św. Franciszka z Asyżu w swoim świeckim stanie. Profesja FZŚ jako przyrzeczenie jest aktem prawnym (włącza do FZŚ), ale teologicznie i duchowo jest w całej pełni konsekracją, ponieważ jako uroczysty akt kościelny, sprawowany w czasie Ofiary eucharystycznej Chrystusa, jest odnowieniem przyrzeczeń chrztu oraz publicznym, jeszcze głębszym złączeniem się z Kościołem i zobowiązaniem do życia Ewangelią, do budowania Królestwa Bożego w świecie według przykładu św. Franciszka, zgodnie z *Regułą*.

Struktury. Całe struktury FZŚ są zorganizowane na wzór życia konsekrowanego: wspólnota miejscowa z przełożonym i radą (wspólnota miejscowa z gwardianem, wikariuszem i ekonomem), rada regionu, narodowa i międzynarodowa na czele z przełożonymi (prowincjał, generał i ich rady).

Prawodawstwo. Reguła, Konstytucje, Statuty, Regulaminy, Rytuály to dokumenty prawne regulujące życie franciszkanów świeckich i konsekrowanych. Ponadto nie ma wspólnego i wspólnotowego życia franciszkańskiego bez kapituł, wizytacji, spotkań rad i wspólnot wszystkich szczebli.

Podsumowując należy stwierdzić, że choć życie franciszkanów świeckich poprzez swoją świeckość oraz brak profesji rad ewangelicznych i życia wspólnego zasadniczo różni się od życia franciszkanów konsekrowanych, to jednak istnieje wiele wspólnych punktów stykowych, o których była mowa powyżej, ubogacających obie grupy żyjące przecież jedną Ewangelią i jednym charyzmatem franciszkańskim.